

**Uchwała Nr XI/68/2015
Rady Gminy Radzanów
z dnia 22 grudnia 2015 r.**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 11286, poz. 1916, poz. 1045, poz. 1893) **Rada Gminy Radzanów** uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Radzanów na 2016 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Kosiorek

Załącznik
do uchwały X1/68/2015
Rady Gminy Radzanów
z dnia 22.12.2015

***GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2016 ROK***

GMINA RADZANÓW 2015

Według przepisów prawa

Najważniejszym aktem prawnym regulującym kwestie alkoholowe w Polsce ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przekazuje ona większość kompetencji, obowiązków i środków finansowych na rozwiązywanie problemów alkoholowych gminom.

Działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny w myśl ustawy obejmować w szczególności:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) i art. 15 ustawy (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja tych zadań odbywa się w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który każdego roku jest przyjmowany przez radę gminy w formie uchwały. Zadania wymienione w ustawie wyznaczają kierunki, a dopiero gminny program wypełnia je konkretnymi działaniami dla swojej gminy.

Cele Programu

Cele i zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz zgodne są z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sformułowane zostały z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń związanych z realizacją Programu w latach ubiegłych.

Nadrzędnym celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z piciem i nadużywaniem alkoholu na terenie Gminy Radzanów oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych.

Adresaci Programu

Adresatami programu są w szczególności:

1. Konsumenci alkoholu
2. Osoby pijące nadmiernie
3. Rodziny osób z problemem alkoholowym
4. Dzieci i młodzież szkolna.

Wstęp

Do poważnej refleksji i bolesnej zadumy skłania fakt, że kilka milionów ludzi w Polsce regularnie nadużywa alkoholu, mimo iż prowadzi to do śmiertelnej choroby oraz do degradacji ich życia osobistego, a jednocześnie do ogromnego cierpienia ich najbliższej rodziny.

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu stanowią jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko te ma istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego, stan zdrowia, zdolność do konkurencji na wymagającym rynku pracy, a także relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym.

Alkohol od zawsze rodził problemy społeczne, zdrowotne i ekonomiczne. Alkohol nie jest zwyczajnym towarem. To legalny produkt, ale nie może być traktowany jak inne towary i nie podlega zasadom wolnego rynku.

Picie alkoholu powoduje szkody zdrowotne – nie ulega wątpliwości, że każda ilość alkoholu może być szkodliwa dla zdrowia. Nawet okazjonalne upijanie się podwyższa ryzyko wystąpienia zaburzeń rytmu serca, alkohol zwiększa też ryzyko nadciśnienia oraz powoduje uszkodzenia w układzie nerwowym. Nadużywanie alkoholu wywołuje zaburzenia psychiczne człowieka.

Używanie alkoholu wiąże się także z przestępczością. Pijani kierowcy każdego roku powodują w Polsce kilka tysięcy wypadków, w których giną setki ludzi.

Osoby nietrzeźwe są częstym zagrożeniem dla otoczenia. Zagrożenie przybiera różne formy od zaczepek do przemocy fizycznej.

Picie alkoholu wiąże się także ze szkodami ekonomicznymi na które składają się: opieka zdrowotna, leczenie i prewencja, szkody wynikające z wypadków czy koszty pomocy społecznej.

Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że ok. 600 tysięcy Polaków jest uzależnionych od alkoholu, a 2,5 miliona pije szkodliwie i choć leczenie odwykowe w Polsce jest bezpłatne (nawet dla osób nieubezpieczonych) i mimo systematycznego wzrostu środków przeznaczanych na ten cel to ciągle nie zaspakajają one realnych potrzeb i osoby uzależnione czekają miesiącami na w kolejce na leczenie. Pamiętając o tym, że na leczenie zgłaszają się osoby mające problem z motywacją, nie widzą

potrzeby zmiany, a kiedy już podejmą decyzję i szukają pomocy powinni ją dostać od razu albowiem czekanie może spowodować, że osoba chcąca podjąć terapię zmieni zdanie.

Polskie prawo nie przewiduje przymusowego leczenia osób uzależnionych. Samo uzależnienie nie wystarczy aby uruchomić procedurę zobowiązania do podjęcia leczenia musi wystąpić jeszcze jedna z przesłanek wskazanych w ustawie: rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, uchylanie się od pracy, systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego.

Picie alkoholu nie jest samo w sobie zagrożeniem. Niebezpieczeństwo pojawia się wtedy, gdy ludzie zaczynają pić w młodym wieku oraz zbyt dużo i zbyt często. Picie alkoholu przez nastolatki nawet w ilościach nieszkodliwych dla dorosłych może poważnie zaburzyć ich życie i procesy rozwojowe.

Zdecydowana większość piętnastolatków ma za sobą inicjację alkoholową. Co piąte dziecko sięga po alkohol w wieku zaledwie 11 lat a nawet wcześniej (dane PARPA) media coraz częściej informują o tragicznych wydarzeniach z udziałem młodzieży będącej pod wpływem alkoholu.

Na samorządach spoczywają więc działania prowadzące do ograniczenia ryzykownych zachowań poprzez profilaktykę, której celem jest ograniczenie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w społeczności lokalnej.

Do zalecanych działań profilaktycznych należą między innymi programy profilaktyczne, które w swoim przekazie opierają się na poszukiwaniu i ograniczaniu czynników ryzyka oraz wzmacnianiu czynników chroniących, budujących odporność i właściwe postawy wobec alkoholu.

Zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Na mocy artykułu 21 ust. 1 ustawy leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w placówkach lecznictwa odwykowego. Od takich osób nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu (art. 21 ust. 3 ustawy). Koszty związane z leczeniem alkoholowym i prowadzeniem psychoterapii pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia (za pacjentów ubezpieczonych i nieubezpieczonych.)

Cel: leczenie osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji

Działania:

- a) Podejmowanie działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu celem zmotywowania ich do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
- b) Udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia, motywowanie do podjęcia psychoterapii w placówkach lecznictwa odwykowego, udzielanie informacji o działających grupach wsparcia. Umożliwienie kontaktu osób nadużywających alkohol oraz współuzależnionych z psychologiem, lekarzem oraz specjalistą terapii uzależnień.
- c) Podejmowanie czynności zmierzających do wydania orzeczenia sądu o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce lecznictwa otwartego bądź szpitalnego, ponoszenie kosztów sporządzania opinii przez biegłych psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Mławie.
- d) przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu;
- e) inicjowanie i dofinansowywanie działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- f) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych dla Szkół, Ośrodków Zdrowia, świetlic i Policji.
- g) dofinansowywanie kursów i szkoleń specjalistycznych dla pracowników placówki zajmującej się terapią oraz doposażenie placówek lecznictwa odwykowego w celu zwiększania skuteczności działań terapeutycznych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Wychowywanie się w rodzinie w której istnieje problem alkoholowy skutkuje dramatycznymi konsekwencjami dla rozwoju psychicznego i fizycznego dzieci i młodzieży. W przyszłości będą one stanowiły tzw. grupę ryzyka pod względem prawdopodobieństw uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Cel: zmniejszenie liczby i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego związanych z nadużywaniem alkoholu oraz stosowaniem przemocy w rodzinie

Działania:

- a) Udzielanie pomocy i wsparcia dla rodzin z uzależnieniem. Diagnozowanie sytuacji całej rodziny i proponowanie pomocy dla wszystkich jej członków. Ochrona dzieci i młodzieży przed przemocą w rodzinie, podejmowanie działań w przypadku stwierdzenia faktu przemocy;
- b) Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;
- c) Współpraca ze szkołami, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie organizowania dodatkowej opieki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci z rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie;
- d) Czynne włącznie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych;
- e) Koordynowanie działań o charakterze pomocowym poprzez ścisłą współpracę z Posterunkiem Policji w Szreńsku, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami, ochroną zdrowia w zakresie procedury „Niebieska Karta”.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Picie alkoholu, palenie tytoniu używanie narkotyków wśród ludzi młodych to coraz bardziej popularne zjawisko. Zachowanie takie należy eliminować, prowadzić wśród młodzieży akcje uświadamiania i informowania o szkodliwości stosowania tych używek. Najlepszą formą będzie profilaktyka, czyli tworzenie programów edukacyjnych prowadzonych szczególnie w szkołach oraz świetlicy przy Gminnym Ośrodku Kultury.

Cel: opóźnianie inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży oraz zmniejszenie liczby i częstotliwości korzystania ze środków zmieniających świadomość.

Działania:

- a) Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez szkoły, a skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców, pedagogów i nauczycieli
- b) Kontynuacja ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYSŁ” w Szkole Podstawowej we Wróblewie , Zespole Szkół w Radzanowie oraz Świetlicy Środowiskowej przy GOK w Radzanowie.
- c) Przeprowadzenie lokalnej diagnozy zagrożeń społecznych.
- d) Wspieranie organizowanych w placówkach oświatowych różnorodnych inicjatyw profilaktycznych, a także przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez dzieci i młodzież, a skierowanych do grup rówieśniczych poprzez finansowanie zakupu nagród rzeczowych, gadżetów – stanowiących czynnik aktywizujący do uczestnictwa w działaniach profilaktycznych.
- e) Zakup materiałów edukacyjnych i programów multimedialnych o tematyce profilaktyki uzależnień do wykorzystania w świetlicach placówek oświatowych i świetlicy środowiskowej przy GOK.
- f) Zakup sprzętu sportowego dla jednostek, organizacji i stowarzyszeń prowadzących zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży jako wspieranie bazy niezbędnej do realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- g) Organizacja i dofinansowanie imprez okolicznościowych i wycieczek integracyjnych oraz wyjazdów na spektakle teatralno-rozrywkowe o treściach związanych z profilaktyką uzależnień dla dzieci i młodzieży ze świetlicy środowiskowej i szkół z terenu gminy;
- h) Organizacja lokalnych imprez sportowo-rekreacyjnych, turystycznych i kulturalnych z odniesieniem profilaktycznym.
- i) Współorganizowanie eventów i festynów rodzinnych o charakterze kulturalno-rekreacyjnym, promującym alternatywne wobec alkoholu i innych uzależnień formy spędzania wolnego czasu.
- j) Edukacja publiczna w zakresie problematyki uzależnień.
- k) Dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży /wycieczki, rajdy, biwaki, zielone szkoły/ zawierającego elementy profilaktyki;

- l) Organizowanie dla dzieci i młodzieży głównie z grup ryzyka w placówkach oświatowych i kulturalnych zajęć pozalekcyjnych o charakterze profilaktyczno – artystycznym.
- m) Dofinansowanie i doposażanie świetlicy środowiskowej i świetlic szkolnych poprzez zakup materiałów papierniczych i piśmienniczych oraz sprzętu i innych niezbędnych materiałów do pracy z dziećmi .
- n) Dożywanie uczestników zajęć profilaktycznych prowadzonych przez świetlice środowiskową przy GOK w Radzanowie oraz świetlic w placówkach oświatowych na terenie Gminy Radzanów.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Wśród instytucji publicznych działających w zakresie profilaktyki ważnym partnerem dla gmin są stowarzyszenia zajmujące się problematyką oraz kluby abstynenckie jako miejsca prowadzenia trzeźwego i zdrowego stylu życia dla uzależnionego i jego rodziny. Zaleca się aby poza uczestnictwem w profesjonalnej formie leczenia – pacjenci uzależnieni uczestniczyli także w ruchy samopomocowym jakim są mitingi klubu abstynenckiego.

Cel: wykorzystywanie oferowanych usług o charakterze profesjonalnym do realizacji zadań gminnego programu.

Działania:

- a) Wsparcie materialne i edukacyjne podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych z usług i pomocy których korzystają mieszkańcy Gminy.
- b) Wspomaganie instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- c) Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Mławie w realizacji prowadzenia programu psychoterapii współuzależnienia (zakup materiałów edukacyjnych i innych niezbędnych do prowadzenia terapii)
- d) Współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami oświatowymi z terenu gminy;
- e) Ponoszenie kosztów sądowych tytułem złożonych wniosków do Sądu Rejonowego w Mławie.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli kierować sprawą bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Postępowanie z tego zakresu prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym. Sprawy, w których gmina występuje jako oskarżyciel publiczny odbywają się w trybie uproszczonym. Wniesienie aktu oskarżenia do sądu musi być poprzedzone przeprowadzeniem postępowania dowodowego, które należą do kompetencji policji.

Cel: zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

Działania:

- a) Realizowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych;
- b) Szkolenie i instruowanie sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- c) Kontrolowanie placówek pod kątem zakazu reklamy wynikającego z art. 13¹ ustawy oraz w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w szczególności umieszczenia w widocznym miejscu niezbędnych tablic informacyjnych (zakaz sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom i młodzieży do lat 18, itp.)
- d) Opiniowanie przez GKRPA wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności i lokalizacji punktu sprzedaży z przedmiotowymi uchwałami Rady Gminy Radzanów.

Źródła finansowania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Środki na realizację gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w niesione przez podmioty gospodarcze w roku 2014, mogą być również zasilane dotacjami z zewnątrz oraz darowiznami sponsorów.
- 2) Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu ujmują się corocznie w planie budżetu gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Zasady wynagradzania członków GKRPA.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za:

1. udział w posiedzeniu komisji w wysokości 70 złotych brutto dla każdego członka komisji;
2. za przeprowadzenie czynności zmierzających do skierowania osób na badanie biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego - 60 złotych brutto dla każdego członka komisji;
3. za udział w kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w tym za sporządzenie protokołów kontroli – 30 złotych brutto za każdy punkt sprzedaży dla każdego członka komisji.

Dopuszcza się stosowanie w stosunku do członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych innych form wynagradzania tj. umów zleceń i umów o dzieło. Umowy zlecenie i umowy o dzieło muszą wiązać się ściśle z wykonywaniem określonych zadań związanych z Gminnym Programem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wynagrodzenie z tytułu w/w umów nie może przekroczyć 50 % kwoty najniższego wynagrodzenia pracowników za każdorazowe zadanie objęte umowami.

Realizatorzy Programu

1. Urząd Gminy Radzanów – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Koordynator Gminnego Programu Profilaktyki.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzanowie.
4. Gminny Ośrodek Kultury w Radzanowie
5. Komenda Powiatowa Policji w Mławie – Posterunek Policji w Szreńsku.
6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radzanowie.
7. Placówki oświatowo – wychowawcze.
8. Wszystkie inne instytucje zaproszone do współpracy przy realizacji programu

Radzanów, dnia ...22.12.... 2015 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Roman Kosiorek